

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Versijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Méchelsche Steenweg, 201, Antwerpen

De verbreking wegens benadeeling van de Arbeidsovereenkomsten voor Bedienden.

In de wet van 7 Oogst 1922 betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden werd in artikel 6 een mogelijkheid opengesteld om wegens benadeeling de verbreking der overeenkomst te vragen. In het oud recht is alleen de minderjarige uit hoofde van benadeeling herstelbaar in zijn vorigen toestand en het Napoleontisch wetboek had de regel der niet-herstelbaarheid behouden met enkele schuchtere en zeer beperkte uitzonderingen. Ook het jonger recht kent bij mijn weten, slechts die uitzondering in de bediendenwet.

En nog scheen het jaren lang dat dit artikel volkomen doodgeboren zou blijken. In de economische bloeiperiode bedong geen enkele bediende voor minder dan de helft van de bezoldiging « welke hem, volgens de gebruiken der streek normaal moest verleend worden » en in de tijden van economische gedruktheid wachten ook de half betaalde bedienden zich nog goed de verbreking aan te vragen. Nu voor het eerst schijnt die bepaling tusschenin een enkele toepassing te zullen krijgen. Bedienden die nog onder den druk van de crisis hebben gecontracteerd vragen nu de verbreking met het oog op een normalere bezoldiging.

Over den uitleg en de toepassing van artikel 6 zijn nu echter nogal tegenstrijdige meeningen tot uiting gekomen in de rechtsleer en de rechtspraak liet zich zooals wij zegden volkomen onbetuigd.

Het oogenblik schijnt dus gekomen om dat artikel van naderbij te bekijken. Het beleeft waarschijnlijk een zeer kortstondige actualiteit waarop het zelf al lang niet meer gehoopt had.

De tenietdoening wordt slechts aan den bediende alleen toegestaan; niet aan den patroon. De tekst zelf is desaan gaande volkomen duidelijk en de voorbereidende werkzaamheden nog haast meer. In het wetsontwerp der regering (1) was de tenietdoening voorzien zoo wel voor de benadeelde werkgever als voor de benadeelde bediende doch de Tweede Kamer wijzigde dat op grond dat benadeeling voor den patroon haast denkbeeldig was en dat men overigens van den bediende geen teruggave mocht eischen van geld dat hij misschien te goeder trouw had opgeleefd. (2)

Behalve in geval van minderjarigheid kan de werkgever dus nooit tenietdoening der overeenkomst vragen wegens benadeeling.

De tenietdoening wordt, volgens de termen der wet slechts toegewezen « wanneer het be wezen is dat de bezoldiging, aan den bediende toegekend, meer dan de helft lager is dan die welke hem, volgens de gebruiken der streek normaal moest verleend worden ».

De benadeeling moet dus de helft beloo pen. Doch eenmaal dit quantum bereikt is de benadeeling op zichzelf voldoende. Het eerste voorstel eischte dat de benadeeling het gevolg was

van een misbruik door een der partijen van de behoeften, de lichtzinnigheid of de onervarenheid der andere partij. De commissie nam een tekst aan waar deze voorwaarde uit verdwenen was. (3)

Als basis van vergelijking zal men de bezoldiging van soortgelijke bedienden in dezelfde streek moeten nemen. Daarbij zal natuurlijk rekening moeten gehouden worden met den graad van bekwaamheid van den bediende.

Ongetwijfeld moet ook rekening gehouden worden met de hogere loonen in sommige nijverheden uitbetaald, zoo b.v. in seizoenbedrijven en dergelijke.

Maar nu rijst een thans juist zeer praktische vraag. Moet men als basis van vergelijking nemen de contracten van soortgelijke bedienden, met soortgelijke bekwaamheid in dezelfde streek *en in de concrete periode* waarin de overeenkomst gesloten werd. Praktisch: moet men voor een contract dat in crisistijd afgesloten werd, de vergelijking beperken tot soortgelijke contracten die ook in crisistijd afgesloten werden?

De wet zegt dat de benadeeling moet bevorderd worden naar de bezoldiging die volgens de gebruiken der streek « normaal » moest verleend worden.

Wat is « normaal »? Is het, in de steeds opeenvolgende economische conjunctuurcyclussen, de periode van hoog conjunctuur of die van laag conjunctuur of een denkbeeldige middenterm? De vraag is niet zonder belang vermits juist deze crisis ons getoond heeft dat het loon van bedienden veel meer naar omlaag ging dan dit van de werklieden en bij laagconjunctuur zelfs onder dat van de werklieden daalde.

Moet met dit laag cijfer rekening gehouden worden of moet het als « abnormaal » beschouwd worden?

De wetgever heeft niet gezegd wat hij voor normaal aanzag maar naar mijn oordeel mag men geen rekening houden met de laagste bezoldigingen, de eigenlijke crisisbezoldigingen.

Afgezien van het feit dat iedereen die bezoldigingen als abnormaal beschouwt, dat de meeste werkgevers er geen bedienden willen voor aanwerven ook al zouden zij er kans toe zien, dient nog in acht genomen te worden dat de wetgever juist de bedoeling gehad heeft de al te groote crisisdalingen te beletten. Zijn bedoeling is geweest te beletten dat in tijden

van werkloosheid enkele werkgevers zouden kunnen misbruik maken van de behoeften van de bedienden en wanneer in een bepaalde streek, de algemeenheid der werkgevers hun bezoldigingen zoo laag drukken dat men er juist aan voelt dat zij op den nood der bedienden speculeeren, dan behooren al die bezoldigingen tot dezulke die de wetgever heeft willen verbannen.

Dat hij nu slechts een vordering toegestaan heeft in het extreem geval doet natuurlijk niets af van zijn weerzin tegen alle loonen, bepaald op grond van de werkloosheid en de crisis.

Maar dat men anderzijds niet naar het allerhoogste punt uit de vorige boom-periode moet gaan zoeken om een vergelijkingspunt te krijgen is ook even duidelijk en zoo komen wij er vanzelf toe te besluiten dat de rechtbank nauwkeurig de normale loonen in de boomperiode en de normale in de crisis-periode moet vaststellen en daar dan een gezonde middelmaat tusschen zoeken om als vergelijkingspunt te dienen.

Dat al die elementen met een tamelijk breed, haast willekeurig « ex equo et bono » moeten gewikt en gewogen worden is natuurlijk hier zoo waar als in de meeste moderne wetten.

Artikel 6 in fine zegt dat de rechter schade-loosstelling toekent, indien daartoe gronden bestaan. Sommige schrijvers (4) meenen uit den gebiedenden vorm dier bepaling te moeten afleiden dat de rechter de schadevergoeding ambtshalve moet toekennen wanneer de bediende er zelfs niet naar vraagt. Anderen betwisten deze zienswijze. (5)

Wij deelen het oordeel dezer laatsten. De gebiedende vorm van een wetsbepaling is niet voldoende om den rechter toe te laten ambtshalve rechten toe te wijzen. In algemeenen regel mag de rechter alleen uitspraak doen over de eischen van den aanlegger zooals zij in zijn inleidend exploot gesteld zijn. Deze rechtsregel is zoo algemeen dat men er geen uitzondering kan op maken zonder uitdrukkelijke tekst.

Geen woord uit de voorbereidende werkzaamheden bevestigt den uitleg van de rechtschrijvers die de toewijzing ambtshalve voorstaan. Er kon overigens geen reden van openbare orde mede gemoeid zijn dat de schadevergoeding toegekend werd en wij zien ook niet in waarom de wetgever den bediende niet

vrij zou laten al of niet de schadevergoeding op te vorderen bij de vernietiging der overeenkomst.

Men is het ten slotte vooral oneens over het bedrag dier schadevergoeding.

De wet stelt, zooals wij zagen als voorwaarde voor de vernietiging der overeenkomst, dat de benadeeling van meer dan de helft weze.

Daarop beweren sommigen dat de rechter als schadeloosstelling, alleen het verschil tusschen de voorziene bezoldiging en de helft van het normaal loon zou mogen toewijzen. (6)

Wij meenen met Velge (7) en met Wauwermans (8) dat de schadevergoeding derwijze moet berekend worden dat ze aan den benadeelde een normaal loon verschafft.

Indien de wetgever de vordering tot vernietiging der overeenkomst alleen laat inspannen wanneer de benadeeling meer dan de helft bedraagt, dan is het alleen om de vorderingen te weren die op een onvoldoende gekenschetste benadeeling zouden gesteund zijn. Eens dat de benadeeling voldoende is om de vordering te doen slagen, moet ook volledige vergoeding voor al de geleden schade worden toegewezen.

Deze volledige vergoeding is overigens in overeenstemming met de enkele gevallen waar de wet de benadeeling als reden tot vernietiging reeds aannam.

Artikel 887 van het Burgerlijk Wetboek staat de vernietiging der verdeeling toe voor benadeeling van meer dan een vierde maar artikel 891 laat aan den verweerder toe een nieuwe verdeeling te voorkomen mits uitkeering aan den aanlegger van zijn volledig tekort.

Artikel 1674 van het B.W. voorziet de vernietiging van den koop voor benadeeling van meer dan zeven twaalfden maar artikel 1681 laat aan den koper toe het gekochte te behouden mits aan den verkooper het tekort op te leggen onder afhouding van een tiende.

In de Memorie van toelichting van dezen titel van het wetboek wees Portalis erop dat in beginsel de partijen hun overeenkomst volledig moesten uitvoeren en dat de bepaling betreffende de afhouding van een tiende nieuw was. « Maar wij hebben gemeend, schreef hij, dat zij billijk was omdat de schatting van de deskundigen niet vatbaar is voor mathematische juistheid. » (9)

Het beginsel is dus steeds geweest volledig herstel, zelfs daar waar de wetgever de vernietiging slechts toestond wanneer de benadeeling een zeker quantum bereikte.

Artikel 6, in fine, zegt dat de schadeloosstelling zal toegekend worden « indien daartoe gronden bestaan ».

Wanneer de vernietiging der overeenkomst uitgesproken wordt, zullen er bijna altijd gronden voor schadeloosstelling aanwezig zijn. Men kan als uitzondering alleen het geval nemen waar de overeenkomst nog heelemaal niet zou uitgevoerd zijn wanneer de vernietiging gevraagd wordt.

De overeenkomst is, in geval van benadeeling dus niet van rechtswege nietig, een eerste wetsvorostel dat de nietigheid der overeenkomst inhield werd daarom gewijzigd. De vernietiging moet uitgesproken worden door de rechtbank en tot aan het vonnis moeten de partijen de overeenkomst naleven.

De tekst van artikel 6 is slechts toepasselijk op de overeenkomsten waarin de voorziene bezoldiging hoogstens 24.000 fr. bedraagt. Hogere bedienden zijn dus aan het gemeen recht onderworpen en de benadeeling kan voor hen alleen in geval van minderjarigheid een grond voor vernietiging der overeenkomst met schadeloosstelling zijn.

Om te besluiten moeten wij nog laten opmerken dat de minderjarige bediende de overeenkomst die hij gesloten heeft zou kunnen laten vernietigen zoodra de benadeeling een schatbaar belang heeft, ook dus wanneer zij niet tot de helft van het normaal loon belooft. Dit geldt dan zoowel voor hogere bedienden met meer dan 24.000 frank bezoldiging als voor lagere. Het is immers duidelijk dat de bediendenwet niets heeft willen afdingen op de reeds bestaande bescherming der minderjarigen.

L. B. VANDEN BUSSCHE,
advocaat,

Rechtskundig bijzitter bij de
Werkrechtersraad te Brugge.

(1) Parlementaire Bescheiden, Kamer der Volksvertegenwoordigers, 1914, nr 171.

(2) Parlementaire Bescheiden, Kamer der Volksvertegenwoordigers, 1920-21, nr 133, blz. 273.

(3) Vergelijk de teksten: Parl. Besch. K. de V., 1920-21, nr 135 en nr 402.

(4) Leger en Crockaert: Le Contrat d'Emploi, nr 657, Velge, *Eléments de Droit Industriel* Belge nr 226.

(5) Toumsin et Toumsin Saintenoy, *Le Contrat d'Emploi*, uitg. 1926, nr 115. Houben. De wet op het Dienstcontract, blz. 56.

(6) Leger en Crockaert, o.c., nr 657. Zie ook Houben, o.c., blz. 56.

(7) Velge, o.c., nr 226.

(8) Wauwermans, o.c., nr 48.

(9) Locré t. VII, nr 42.

RECHTSPRAAK

101

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 22. November 1938.

Voorzitter : M. Rolin.

Verslaggever : M. Bail.

O. M. : M. Sartini van den Kerckhove.

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — VERBREKING. — BESTREDEN BESLISSING IN HET NEDERLANDSCH. — VOORZIENING IN VERBREKING EVENEENS IN HET NEDERLANDSCH MET WEERGAVE IN DE FRANSCH TAAAL DER WOORDEN UITGESPROKEN DOOR AANLEGGER IN VERBREKING. — GELDIGHED.

Wanneer de directeur der gevangenis eene akte opstelt van voorziening in verbreking tegen een in het Nederlandsch gestelde beslissing, en hij deze akte opstelt in de Nederlandsche taal, doch in het Fransch de woorden weergeeft die door aanlegger in verbreking werden uitgesproken om zijn wil te doen kennen, bestaat er geen aanleiding deze akte nietig te verklaren ingevolge art. 27 der wet van 15 Juni 1935.

Art. 27 dezer wet verbiedt niet uitdrukkelijk aan den griffier of den bevoegden ambtenaar de verbreking in voorziening letterlijk weer te geven en haar — desnoods met de hulp van een beëdigden vertaler — in de akte in te lusschen zooals ze werd gedaan, zelfs wanneer hierbij een andere taal gebruikt wordt dan deze van de rechtspleging.

Er mag aangenomen worden dat de wetgever de bedoeling heeft gehad zooveel mogelijk het recht der particulieren te eerbiedigen en deze toe te laten de taal te gebruiken die ze verkiezen.

Lisfranc t/ O. M.

Gehoord Raadsheer Bail in zijn verslag en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, advocaat generaal;

Gelet op het arrest door het Hof van Beroep te Gent, den 22 Juni 1938 gewezen;

Omtrent de ontvankelijkheid der voorziening;

Overwegende dat de akte van voorziening in verbreking, bij artikel 417 van het Wetboek van Strafvordering voorzien, in deze zaak door den Directeur van het gevang te Gent ontvangen, opgesteld werd in de Nederlandsche taal, taal van de bestreden beslissing; dat deze ambtenaar er op authentieke wijze de woorden weergeeft, door den verklaarder in 't Fransch gesproken, waardoor deze zijn wil heeft doen kennen zich in verbreking te voorzien;

Overwegende dat art. 27 der wet van 15 Juni 1935 er zich bij bepaalt een algemeenen regel in te stellen die zoowel in burgerlijke zaken als in strafzaken toepasselijk is, door te bevelen dat voor het Hof van Verbreking de rechtspleging wordt gevoerd in de taal waarin bestreden beslissing werd opgesteld;

Dat onder deze beschikking valt namelijk de eerste akte der rechtspleging voor het Hof in strafzaken gevolgd, te weten, de akte, waardoor

een griffier der rechtsmacht waarvan de bestreden beslissing uitgaat, of gebeurlijk, de ambtenaar aangeduid in het Koninklijk Besluit nr 236 van 20 Januari 1936, een verklaring van voorziening in verbreking ontvangt en vaststelt;

Dat bovenaangehaald art. 27 niet in 't bijzonder en op nauwkeurige wijze den vorm van die authentieke akte bepaalt; dat geene wetsbepaling aan den griffier of bevoegden ambtenaar uitdrukkelijk verbiedt desnoods met de hulp van eenen beëdigden vertaler de verklaring van voorziening letterlijk weer te geven, door ze in de akte in te lusschen zooals ze werd gedaan, zelfs indien de verklaring werd gedaan in een andere nationale taal dan deze waarin de akte zelf is gesteld;

Dat men dus, in die omstandigheden, en om de ware draagwijdte van art. 27 te bepalen, voor zoover dit op de akten van voorziening wordt toegepast, moet rekening houden met het klaarblijkend inzicht van den wetgever wat het gebruik der taal betreft door de verschijnende partijen in een gerechtelijke akte gebruikt;

Dat men met reden mag aannemen dat de wetgever, in dit opzicht door te beschikken zooals hij het heeft gedaan, in art. 27 der wet van 15 Juni 1935, niet is afgeweken van het algemeen stelsel gehuldigd in art. 30 tot 33 derzelfde wet, en zooveel mogelijk het recht der particulieren heeft willen eerbiedigen dat dezen toelaat de taal te gebruiken die zij verkiezen;

Dat geen enkele wetsbeschikking in onderhavig geval, aan de verschijnende partij het recht ontzegt krachtens hetwelk de Belgen, zich steunende op art. 23 der grondwet, vrije keus hebben tusschen de in België gesproken talen;

Dat aan den wetgever het inzicht niet mag worden toegeschreven, ten nadeele der eischende partijen, het recht dat de wet hun toekent om zich in verbreking te voorzien, te beperken, door hen te verplichten een taal te gebruiken die ze mogelijk niet kennen en door hun slechts de keus te laten zich te doen vertegenwoordigen door een pleitbezorger of door een gevolmachtigde met bijzondere lastgeving die de taal van de bestreden beslissing kent;

Dat uit deze overwegingen volgt dat art. 27 der wet van 15 Juni 1935, voor zoover het wordt toegepast op de akten van voorziening, het gebruik der talen regelt voor den griffier of den ambtenaar die de akte opstelt en er eigen vaststellingen en verklaringen in opneemt; dat de openbare officier aan zijn plichten niet te kort komt wanneer hij letterlijk de woorden weergeeft die de verschijner heeft gesproken in de taal die deze gekozen heeft en die eene der in België gebruikte talen is;

Dat daaruit voortvloeit dat de akte in deze zaak aan het Hof onderworpen, wel is gesteld in de taal door het hierboven bedoeld art. 27 voorgeschreven en dat deze akte niet zou kunnen beschouwd worden als nietig zijnde, om een of ander regel over het

hoofd te hebben gezien, die in de wet van 15 Juni 1935 voorkomt en art. 40 voorafgaat;

Dat de voorziening ontvankelijk is;

Over den grond der zaak :

Overwegende dat de bestreden beslissing werd geveld op een rechtspleging in dewelke de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening, verwijst aanlegger in de kosten.

NOTA : Dit arrest lijkt ons een uiterst gevaarlijk precedent te zijn en heelemaal af te wijken van de bedoeling van den wetgever van 1935. Het beginsel dat op volstrekt onbetwistbare wijze door de wet van 15 Juni 1935 werd gehuldigd was de volstreekte eentaligheid der proceduur. Wanneer de beslissing van den lageren rechter in het Nederlandsch gesteld is, dient ook in hooger beroep en in verbreking, uitsluitend de Nederlandsche taal voor alle proceduurstukken gebruikt. Zulks is klaar en duidelijk en de wetgever heeft de inbreuken op dit beginsel gestraft met de strenge sanctie der nietigheid.

In het tegenwoordig geval staan we dus voor eene akte bevattend een voorziening in verbreking tegen een in het Nederlandsch gestelde beslissing. De akte wordt opgesteld in het Nederlandsch wat betreft de bijkomende formaliteiten zooals datum, hoedanigheid van den ambtenaar die de akte ontvangt, enz. Het belangrijkste echter dat in de akte voorkomt, de verklaring van den wil van den belanghebbende, zich in verbreking te voorzien, wordt ingelascht in het Fransch. Zulks gebeurt onder voorwendsel dat de belanghebbende, die zich in verbreking voorziet, bij zijne verklaring de Fransche taal gebruikt heeft.

Uit deze feitelijke omstandigheden vloeit dus voort dat de akte een tweetalige akte wordt, waarvan de minder belangrijke deelen in het Nederlandsch gesteld zijn en de gewichtigste in het Fransch.

Het Hof van Verbreking neemt de geldigheid van de akte aan en is van oordeel dat de nietigheid voorzien door de wet, niet dient toegepast te worden. De redeneering die het Hof hierbij geleid heeft kunnen we geenszins bijtreden. Het essentieelste argument van het Hof bestaat er in te zeggen, dat art. 27 der wet niet « in 't bijzonder en op nauwkeurige wijze » de vorm van de authentieke akte in kwestie bepaalt. Het Hof begint echter met te verklaren dat de akte van voorziening zonder eenigen twijfel onder toepassing valt van art. 27 der wet van 15 Juni 1935. Dit artikel nu schrijft voor dat heel de proceduur voor het Hof van Verbreking moet geschieden in de taal van de bestreden beslissing. Er werd dus geen enkele uitzondering voorzien. De verplichting van het uitsluitend gebruik der taal van de bestreden beslissing is absoluut en het was dan ook volstrekt overbodig desaangaande nog meer uit te weiden in bedoeld art. 27. Elke akte waarin niet uitsluitend het Nederlandsch gebruikt wordt, is natuurlijk niet gesteld in de taal der bestreden beslissing, voldoet niet aan art. 27 en valt onder toepassing van de algemeene sanctie der nietigheid.

Waar de redeneering van het Hof ons bepaald verkeerd voorkomt, is daar waar wordt gezegd dat de wet niet uitdrukkelijk verbiedt aan den griffier of

den bestuurder der gevangenis de verklaring letterlijk in te lasschen in de akte in de taal waarin deze verklaring werd gedaan.

Vermits de wet voorschrijft dat de proceduur in haar geheel in een bepaalde taal moet geschieden, verbiedt ze daardoor ook vanzelfsprekend af te wijken van dit beginsel door het gebruik van tweetalige proceduurstukken. Wanneer dit beginsel wordt prijsgegeven vervalt ten slotte heel de economie van de wet en wordt het principe van de eentaligheid dat de wetgever in de eerste plaats heeft willen huldigen, volledig uitgeschakeld. Want de redeneering die door het Hof van Verbreking wordt toegepast op de voorziening in verbreking, zal eveneens kunnen gelden voor de akten van beroep en voor allerlei andere proceduurstukken.

Het Hof motiveert zijn zienswijze door een beroep te doen op de artikelen 30 tot 35 van de wet die voor doel hebben het vrij gebruik der talen voor de Rechtbanken te beschermen voor partijen die in persoon verschijnen of voor getuigen, en het arrest besluit dat « geen enkele wetsbeschikking in onderhavig geval aan de verschijnende partij het recht ontzegt krachtens hetwelk de Belgen, zich steunende op art. 23 der grondwet, vrije keus hebben tusschen de in België gesproken talen ». Het beroep op art. 23 der grondwet is hier zonder eenig belang. Art. 23 van de grondwet zelf beperkt het vrij gebruik der talen en voorziet er de regeling van door de wet, voor wat betreft de gerechtszaken. Die regeling is er gekomen door de wet van 15 Juni 1935 en de wet beperkt de willekeur die het Hof volgens de tekst van zijn arrest, zou willen bestendigen. De Belgen zijn niet meer vrij welkdanige taal te gebruiken in proceduurstukken, maar ingevolge de bepalingen van de grondwet en van de wet van 15 Juni 1935 mogen zij enkel die taal gebruiken die door de wet is voorgeschreven en zulks op straf van nietigheid. De beslissing van het Hof gaat dus regelrecht in tegen de bedoeling van den wetgever en is moeilijk te verenigen met de uitdrukkelijke tekst van art. 27.

Inderdaad, waar er een algemeene en absolute regel geldt, is het ondenkbaar dat men nog zou gaan zoeken of eventuele uitzonderingen op dezen regel al of niet zouden verboden zijn. Wanneer een rechtsnorm geldt dient hij in zijn volstreekte algemeenheid aangenomen en toegepast te worden en enkel *uitdrukkelijke* uitzonderingen kunnen iets aan zijn algemeene geldigheid wijzigen.

Het gaat dan ook niet op, zooals het Hof het doet, in tegenwoordigheid van de algemeenheid van art. 27, te oordeelen dat er geen uitdrukkelijk verbod den algemeenen regel te schenden in de wet neergeschreven. Het is bijv. niet noodig in de wet te schrijven : de proceduur moet Nederlandsch zijn en ze mag niet Fransch zijn. Het eerste lid is op zichzelf volstrekt voldoende en het is de wet geweld aandoen wanneer het eerste lid er staat, nog naar het tweede te gaan zoeken, zooals het in hierbovenstaand arrest gebeurt.

Een rechtspraak zooals deze die blijkt uit bovenstaand arrest, tast op gevaarlijke wijze het principe van de wet aan en zal de weg vrijlaten voor meerdere misbruiken. Laten we hopen dat ze niet bestendigd zal blijven daar anders eene actie tot wetgevende interpretatie volstrekt vereischt zou zijn.

René Victor.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

102

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 22 November 1938.

Voorzitter : M. Rolin.

Verslaggever : M. Rolin.

O. M. : M. Sartini van den Kerckhove.

**TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — NEDERLANDSCH VONNIS. — FRANSCH VORZIE-
NINGSAKTE IN VERBREKING NIETIG.**

Wanneer het vonnis waartegen een betichte zich in verbreking heeft voorzien in het Nederlandsch gesteld is, dient de akte van voorziening, op straf van nietigheid, in dezelfde taal opgesteld.

Cantillon t/ O. M.

Gehoord Raadsheer Rolin in zijn verslag en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, Advocaat-Generaal;

Gelet op het bestreden vonnis door de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel in dato 14 September 1938 geveld;

Overwegende dat het bestreden vonnis in de Nederlandsche taal gesteld is; dat nochtans de voorzieningsakte door den afgevaardigde van den beheerder der gevangenis te Sint Gillis in de Fransche taal opgesteld is;

Overwegende dat luidens artikel 27 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, voor het Hof van Verbreking de rechtspleging gevoerd wordt in de taal waarin de bestreden beslissing werd gesteld; en dat luidens artikel 40 derzelfde wet, de door haar ingestelde regels voorgeschreven zijn op straf van nietigheid; deze wordt van ambtswege door den rechter uitgesproken;

Overwegende dat de voorziening dienvolgens nietig is;

Om deze redenen:

Verwerpt de voorziening;

Verwijst aanlegger in de kosten.

103

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 22 November 1938.

Voorzitter : M. Rolin.

Verslaggever : M. Rolin.

O. M. : M. Sartini van den Kerckhove.

**TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — PROCEDURE IN VERBREKING. — BESTREDEN BESLIS-
SING IN HET NEDERLANDSCH. — MEMORIE IN HET DUITSCH. — NIETIGHEID.**

Wanneer de beslissing die in verbreking bestreden wordt, in de Nederlandsche taal gesteld is, is een memorie in de Duitse taal nietig en mag het Hof dit stuk niet in aanmerking nemen.

Wessel t/ O. M.

Gehoord Raadsheer Rolin in zijn verslag en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, Advocaat-Generaal;

Gelet op het arrest van het Beroepshof te Brussel in dato 21 September 1938 waartegen de voorziening gericht is;

Overwegende dat krachtens artikel 27 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, voor het Hof van Verbreking de rechtspleging gevoerd wordt in de taal waarin de bestreden beslissing wordt geveld en dat krachtens art. 40 der gezegde wet de door haar ingestelde regels voorgeschreven zijn op straf van nietigheid, en deze van ambtswege door den rechter uitgesproken wordt;

Overwegende dat het verzoekschrift of de memorie, door artikels 422 en 424 van het wetboek van Strafvordering en door art. 53 van het besluit van 15 Maart 1815 voorzien akten zijn van de rechtspleging voor het Hof;

Overwegende dat de bestreden beslissing in het Nederlandsch gesteld is; dat nochtans de memorie van aanlegger, tot staving van zijne voorziening neergelegd, in de Duitse taal gesteld is; dat dienvolgens het Hof deze memorie niet in acht mag nemen;

En overwegende dat de bestreden beslissing werd geveld op een rechtspleging in dewelke de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn;

Om deze redenen:

Verwerpt de voorziening, verwijst aanlegger in de kosten.

104

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Aanvullende Kamer. — 7 October 1938.

Voorzitter : M. Van Dijk.

Raadsheeren : MM. Van der Donckt en Loppens.

Op. Min. : Baron van den Branden de Reeth.

**ECHTSCHIEDING. — VOORLOOPIGE MAATREGE-
LEN. — BEVOEGDHEID DER RECHTBANK VAN
EERSTEN AANLEG. — K. B. van 7 Febr. 1936 (B. W.
art. 239).**

*Niettegenstaande het K. B. van 7 Febr. 1936, — waar-
door art. 239 B. W. wordt gewijzigd, — bevoegdheid
verleent aan den Voorzitter der Rechtbank van eer-
sten aanleg zetelend in kortgeding om in elk geval te
beslissen over de voorloopige maatregelen in zake
echtscheiding, doet dit K. B. geen afbreuk aan de
gewone bevoegdheid der Rechtbank van eersten aan-
leg om ook over de voorloopige maatregelen te
beslissen.*

Coveliers t/ Mangin.

Advies van het Openbaar Ministerie

Mevrouw Mangin, echtgenote Coveliers, de huidige eischeres in beroep, heeft, op 31 Maart 1937, bij den heer Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, een request tot scheiding van tafel en bed ingediend.

Bij exploit d.d. 7 Mei 1937 werd bij denzelfden Magistraat, zetelend in kortgeding, door verzoeker een vraag aanhangig gemaakt strekkende tot het regelen der voorloopige maatregelen en waarbij zij namelijk verzocht om een uitkeering tot onderhoud van 5.000 frank per maand.

De heer Voorzitter der Rechtbank stelde deze uitkeering tot onderhoud vast op 2.250 frank. Tegen deze beslissing werd geen hooger beroep ingesteld.

Bij exploit d.d. 1 November 1937, deed Mevrouw Mangin verweerder Coveliers vóór de Rechtbank van eersten aanleg dagen. Het ging er ditmaal om :

1° de scheiding van tafel en bed;

2° het toekennen van eene maandelijksche uitkeering tot onderhoud van 5.000 frank.

De laatste vraag was dus gesteund op artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek, hetwelk op de scheiding van tafel en bed toepasselijk is. Het gold hier dientengevolge de *definitieve* vaststelling van de termijnen der uitkeering tot onderhoud. Later, bij het wisselen der conclusies, veranderde het juridisch karakter van de aanvraag om uitkeering tot onderhoud. In den grond was er nu alleen sprake van een tusschenvonnissen waarbij een onderzoek bevolen wordt en, terzelfdertijd, kreeg de eisch, strekkende tot het bekomen van een uitkeering tot onderhoud, den aard van een voorloopigen maatregel weer terug.

In die omstandigheden werd, op 1 Mei 1938, door de Rechtbank van eersten aanleg het bestreden vonnis geveld, waarbij 1° ten gronde een onderzoek bevolen werd en 2° de termijnen van de uitkeering tot onderhoud als volgt werden bepaald :

1° voor de maanden November en December 1937, 4.500 frank;

2° voor het jaar 1938, 4.000 frank;

3° voor het jaar 1939, 3.000 frank.

Door verweerder werd slechts ten opzichte van dit laatste beslissend gedeelte hooger beroep ingesteld.

I. Bevoegdheid :

Eischer in beroep roept tot staving van zijn stelsel in dat de Rechtbank van eersten aanleg niet bevoegd was om van de voorloopige maatregelen kennis te nemen om reden dat artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd door Koninklijk Besluit n° 239 van 7 Februari 1936, aan den Voorzitter der Rechtbank, zetelend in kortgeding, ten aanzien van deze maatregelen een uitsluitelijke rechtsmacht zou toekennen.

Dit is werkelijk in strijd met de toelichting van het verslag aan den Koning. Stippen wij namelijk volgend uittreksel aan : « Het nieuw artikel 268 staat zoomin als artikel 214 p. de bevoegdheid van de Rechtbank om over de voorloopige maatregelen te beslissen, in den weg; maar dat artikel verleent aan de kamer die van een voorloopigen eisch kennis kreeg, de bevoegdheid om partijen naar den Voorzitter in kortgeding te verwijzen ».

Voor zooveel de leer tot op heden in de gelegenheid gesteld werd de draagwijdte van den nieuwen tekst te bespreken, heeft zij reeds ongetwijfeld volgend principieel goedgekeurd : zeer breed, edoch niet uitsluitende rechtsmacht van den Voorzitter der

Rechtbank zetelend in kortgeding. (Piérard : Précis de divorce et de la séparation de corps, 1938, n° 83. Pierre Reyntens J. T., 1937, col. 49.)

Maar — voegen de conclusies van eischer in beroep er aan toe — wat er ook van zij, de leuze : « Electa una via... » wordt in onderhavig geval van toepassing.

Naar luid van deze beslitselen zou het er inderdaad gaan om dezelfde vraag, en het is in het algemeen niet toegelaten dezelfde vraag tweemaal vóór rechtsmachten van denzelfden graad aanhangig te maken.

Mijn antwoord zal luiden dat het nooit betwist wordt dat de voorloopige maatregelen inzake echtscheiding of scheiding van tafel en bed altijd herroepelijk zijn, altijd voor wijzigingen en zelfs voor afschaffing vatbaar zijn, naarmate de veranderingen die zich voordoen in den toestand der partijen of indien nieuwe elementen te berde worden gebracht waaruit de feitelijke toestand op klaarder en meer volkomen wijze in het licht kan gesteld worden. (Piérard : Le divorce et la séparation de corps, n° 345 en 420.)

Weliswaar mag de toevlucht tot een nieuwe rechtsbeslissing geen gemaskerd verzet of geen vermomd beroep tegen de eerste beslissing uitmaken. Dit is hier echter het geval niet, vermits, nadat het bevel van den Voorzitter geveld werd, nieuwe schattingen der inkomsten van verweerder aan aanlegster werden overhandigd.

Er kan evenmin van identiteit van zaken sprake zijn, daar de twee rechtsmachten, om den toestand der partijen te beoordeelen, zich op twee verschillende oogenblikken hebben geplaatst; de eerste heeft dien toestand in Mei 1937, de andere den toestand vanaf 1 November 1937 bepaald. Tusschen beide vonnissen bestaat er aldus noch tegenstrijdigheid, noch uiteenlopendheid.

In die omstandigheden ben ik de meening toegedaan dat de eerste rechter wel degelijk bevoegd was.

II. In den grond : (zonder belang).

ARREST.

I. Bevoegdheid :

Aangezien, te rechte, de eerste rechter zich bevoegd heeft verklaard om uitspraak te doen over het geding strekkende tot het regelen van de voorloopige eischen; dat het verslag aan den Koning, dat als toelichting dient van de bepalingen van het K. B. in dato 7 Februari 1936 (n° 239), dat art. 261 van het Burgerlijk Wetboek heeft gewijzigd, uitdrukkelijk erop wijst dat de nieuwe beschikking geen afbreuk doet aan de bevoegdheid van de Rechtbank van eersten aanleg om over de voorloopige eischen te beslissen; dat die wetsuitlegging de goedkeuring heeft zoowel van de rechtsleer als van de rechtspraak, alhoewel beide tot hiertoe slechts in geringe mate de gelegenheid hadden om het vraagstuk te behandelen dat thans aan het Hof wordt onderworpen. (Zie Piérard : Etude sur l'arrêt royal du 7 février 1936, n° 87 bis; Hof van Beroep Brussel, 13-10-34, Pas. 1935, II, 75; Hof van Beroep Luik, 28-1-1937, Pas. 1938, II, 23, en Rechtbank van Aarlen, 5-5-1936, Pas. III, 9);

Aangezien in onderhavig geval des te min twijfel bestaat daar tusschen het vellen van de beschikking van het kortgeding en het vonnis a quo in dato 17 Februari 1938, de omstandigheden eene wijziging ondergaan hebben en dat de bestanddeelen der zaak, wat het onderstandsgeld betreft, niet onveranderd gebleven zijn;

Aangezien inderdaad, uit de elementen van het geding en de voorgebrachte stukken de overtuiging rijst dat de Rechtbank van eersten aanleg beschikt heeft over nieuwe bescheiden die aan het oordeel van den rechter van het Kortgeding niet werden onderworpen; dat namelijk de beroepene er in geslaagd is, sedert het kortgeding, het juiste bedrag vast te stellen van de jaarwedde door beroeper genoten tijdens het jaar 1936 en zijn aandeel in de winsten gedurende de jaren 1936 en 1937 alsook het bedrag van beroepers pensioen en zijne aanvullende voordeelen voor 1938 en voor de volgende jaren;

II. Ten gronde :

Aangezien ten gronde, het vonnis a quo feitelijk alleen bestreden wordt voor zooveel het beslist heeft over den eisch tot onderstandsgeld;

Aangezien, desaan gaande, de eerste rechter bij het vaststellen der onderstandsgelden, zijne schatting gestaafd heeft op beschouwingen die afwijken van de wezenlijke gegevens door de partijen aangevoerd om gewag te maken van louter gebeurlijkheden en bloote veronderstellingen;

Aangezien, met het oog op de bestanddeelen van het geding en namelijk op de door de partij van Mr Dries met stiptheid aangehaalde inlichtingen nopens de inkomsten van beroeper, de jaargelden tot onderhoud van beroepene dienen bepaald te worden als hieronder aangeduid;

Over den tegeneisch door beroepende partij Evrard in haar besluitschrift gevormd;

Aangezien het overbodig is die tegenvraag verder te behandelen daar zij reeds op stilzwijgende wijze door de hierbovenstaande beweegredenen werd in aanmerking genomen;

Om deze beweegredenen :

Het Hof, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, beslissende op tegenspraak alle verdere besluiten van de hand wijzende, ontvangt het beroep en er recht op doende, gehoord den heer Van den Branden de Reeth, Substituut van den Procureur-Generaal, in zijn grootendeels eensluidend advies, zegt dat de eerste rechter bevoegd was om uitspraak te doen over de rechtsvordering door de partij Dries ingediend en namelijk wat de voorloopige eischen betreft, doet te niet het vonnis a quo, maar alleen voor wat aangaat de eisch tot onderhoudsgeld; wijzigende desaan gaande, herleidt de verleende sommen tot 3.500 frank per maand voor de maanden November en December 1937, tot 1.900 frank per maand voor het jaar 1938, en tot 1.400 frank voor het jaar (per maand) 1939; bekrachtigt het bestreden vonnis in al zijne andere bestanddeelen; verwijst de partij Evrard in de kosten van beroep.

105

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

17 Februari 1938.

Voorzitter : M. Paul de Schaetzen.
Rechters : MM. Ulrix en Van Caenegem.
Op. Min. : M. Herbillon.
Pleiters : Mrs Driessen en Thoné.

BEWIJS. — FACTUREN. — NIET BETWIST. — SCHULDBEKENTENIS NA INZAGE. — LATERE BETWISTING. — ONGEGRONDHEID.

Degene die de noodige inlichtingen heeft gehad om iedere post eener afrekening na te gaan zonder er ooit eenige opmerking op te maken, is niet meer gerechtigd, na goedkeuring, te beweren dat de door hem ondertekende schuldbekentenis niet verrechtvaardigd is; nog minder indien hij de gedetailleerde afrekening gedurende anderhalf jaar in handen had zonder ooit een post er van te betwisten.

Kees-Bueten t/ von Eerde.

Overwegende dat de eisch voor doel heeft betaling te bekomen eener som van 10.573,83 frank, door verweerster aan aanlegger verschuldigd voor levering van koopwaar en voor werk, volgens omstandige rekeningen in bezit van verweerster, en zulks « voor slot van rekening »;

Overwegende dat aanlegger zich steunt, hoofdzakelijk, op een schuldbekentenis, voor het geëischte bedrag in dato 1 Januari 1935 ondertekend, door verweerster, dewelke na grondig onderzoek der haar toegestuurde rekeningen, daardoor zou bekend hebben dat zij op de haar gedane leveringen en voor het voor haar geleverd werk een saldo van 10.573,83 frank verschuldigd was;

Overwegende dat de verweerster doet gelden dat zij die schuldbekentenis teekende tengevolge van een vergissing;

Overwegende dat uit de voorgelegde stukken blijkt dat de bewuste schuldbekentenis, gedagteekend 1 Januari 1935, in feite maar geteekend werd den Donderdag of Vrijdag na 7 Januari 1935, nadat de zoon van aanlegger zich op 5 en op 7 Januari vruchteloos had aangeboden om de ondertekende schuldbekentenis te ontvangen (Zie brief van 7 Januari 1935 door aanlegger aan verweerder geschreven);

Overwegende dat voor het ondertekenen der schuldbekentenis verweerster sinds lang in onderhandeling was met aanlegger om een juiste afrekening te kunnen opmaken — « tot slot van rekening » — en dat zij teekende nadat aanlegger haar alle noodige stukken meedeelde en aanbod alle noodige uitleg te geven;

Overwegende dat zij trouwens sinds 1 Januari 1935 tot op den dag der dagvaarding het bedrag door haar verschuldigd, niet meer betwistte, maar enkel uitstel en krediet vroeg bij monde van haar zaakgelastigde;

Overwegende dat degene, die de noodige inlichtingen heeft gehad om iedere post eener afrekening na te gaan, zonder daar ooit eenige opmerking te

hebben gemaakt, niet meer gerechtigd is te beweren dat de schuldbeketenis, door hem ondertekend om een afrekening af te sluiten, niet verrechtvaardigd is (Trib. Brux., 20 Mei 1891 B. J. 1069) dat zulks nog met meer reden mag worden aangenomen dat de verweerster gedurende minstens ander half jaar een gedetailleerde afrekening in handen had, zonder ooit een post ervan te betwisten (Rb. Tongeren, 29 Juli 1890, Pas. 1891. III. 48, Rép. prat. V° Comptes N° 22 en 24);

Om deze redenen :

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting en tegensprekelijk;

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

Verklaart den eisch van aanlegger ontvankelijk en gegrond;

Verwijst verweerster aan aanlegger te betalen voor levering van waren en voor werk, de som van 10.573,83 frank als slot van rekening, te zamen met de intresten berekend aan 6 % 's jaars vanaf 1 Januari 1935, te zamen met de kosten des gedings;

Verklaart het tegenwoordig vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

106

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT (in Handelszaken)

8 Juni 1938.

Voorzitter : M. Kellens.

Rechters : MM. Van Hamont en Tits, bijg. rechter.

Pleiters : Mrs Geraerts en Fransman.

I. BEWIJS. — ONDERHANDSCHE AKTE. — WEDERKEERIGE OVEREENKOMST. — ONDERTEKENING DOOR AL DE PARTIJEN MET MELDING VAN VEREISCHE AANTAL EXEMPLAREN. — WAARDE VAN AUTHENTIEKE AKTE.
2. STRAFBEDING. — RECHTSVORDERING. — ONTVANKELIJKHEID.
3. TOETREDINGSKONTRAKTEN. — UITVOERBAARHEID VAN STRAFBEDING. — NOODZAKELIJKHEID VAN IN MORA STELLING.

1. Een onderhandsche akte die wederkeerige overeenkomst behelst, ondertekend door al de partijen met melding van het vereischte aantal exemplaren dient aanzien als hebbende de waarde van een authentieke akte zolang hij niet betwist wordt door een inschrijving ter zake van valsheid.
2. Wanneer schadevergoeding uitdrukkelijk voorzien wordt in een overeenkomst in geval van niet naleving van zekere clausules kan de bedongen schadevergoeding opgeëischt worden zonder dat de verbreking van de overeenkomst aangevraagd worde.
3. In geschillen betreffende toetredingskontrakten dienen de Rechtbanken zich te vergewissen of de partij tegen wien strafbepalingen voorzien werden in geval van niet naleving van zekere clausules wetens te kort gekomen is aan zijne verbintenissen. Daarom ook zal het bewijs van een degelijke in mora stelling, beteekend aan de belanghebbende partij vóór alle rechtsvordering strekkende tot schadevergoeding, vereischt worden

wanneer het niet uitgesloten blijkt dat laatstbedoelde partij ter goeder trouw zekere verplichtingen van ondergeschikten aard uit het oog kan verloren hebben.

Brouwerij X. t/ H...

Overwegende dat de eisch ingeleid door dagvaarding Wacquez, van Hasselt, in dagteekening 4 November 1937, geboekt, strekt tot de veroordeeling van verweerders om hoofdelijk eene som van 10.000 frank te betalen ten titel van schadevergoeding wegens niet naleving van zekere clausules eener overeenkomst waarbij verweerders eene som van 10.000 frank in leen ontvingen op voorwaarde dat zij er intrest op betaalden, deze som bij afkortingen terugbetaalden en uitsluitend bier van aanlegger zouden verkoopen gedurende 10 jaren, en zelfs gedurende 20 jaar bij gebrek aan opzegging door aangetekend schrijven minstens 3 maanden voor het verstrijken van den eersten termijn van 10 jaren opgestuurd ;

Overwegende dat verweerders niet ontkennen bier af te nemen van derden, doch beweren tot geene schadevergoeding gehouden te zijn voor de volgende reden :

1° dat zij nooit en dubbel der betwiste overeenkomst zouden gehad hebben;

2° dat de ontleende som sedert lang is terugbetaald;

3° dat de verbreking der overeenkomst niet wordt aangevraagd;

4° dat er geen in mora-stelling heeft plaats gehad;

Overwegende dat de drie eerste middelen door verweerder ingeroepen niet in aanmerking kunnen komen;

Overwegende inderdaad :

a) wat het eerste middel betreft : dat het buiten kijf is dat eene onderhandsche akte die wederkeerige overeenkomst behelst ondertekend door al de partijen met melding van het vereischte aantal exemplaren dient aanzien als hebbende de waarde van eene authentieke akte jegens al de partijen zolang zij niet betwist wordt door eene inschrijving ter zake van valsheid (Kluyskens Burg. Recht - De Verbintenissen, n° 287. Beroep Brussel 19 Dec. 1936, B. J. 1 April 1938 - 215);

b) wat het tweede middel aangaat, dat zoo het niet betwist wordt dat de ontleende som sedert lang terugbetaald is, dit verweerders niet ontslaat de andere verplichtingen die ze geldig aangegaan hadden uit te voeren n.l. deze van gedurende een zeker aantal jaren uitsluitend bieren van aanlegger af te nemen;

c) dat het derde middel ook niet kan weerhouden worden daar de gevraagde schadevergoeding uitdrukkelijk in de betwiste overeenkomst voorzien is en wettelijk kan opgeëischt worden zonder dat de verbreking van de overeenkomst aangevraagd wordt ; (Rép. Prat. V° Obligations, n° 859. Beroep Brussel, 14 April 1891, Pas. 400);

Overwegende dat tegen het 4° middel, te weten, dat geene schadevergoeding zou mogen opgeëischt worden zolang er geen in mora-stelling heeft plaats gehad, aanlegger inbrengt dat de rechtbank zich niet moet vergewissen of er een vertoefstelling ge-

schiedde daar de niet volbrenging der verplichtingen van verweerders aan de fout van deze partij dient toegeschreven te worden;

Overwegende dat de op te lossen moeilijkheid juist deze is te weten of verweerders, ja dan neen eene fout begaan hebben in den zin van het arrest van Verbreking van 9 Februari 1922 (Pas. bl. 155) aangehaald door aanlegger t.t.z. met «wetens» om niet te zeggen «wetens en willens» verzuimd te hebben hunne verplichtingen na te leven;

Overwegende dat het geenszins bewezen is dat zulks het geval ter zake is;

Overwegende inderdaad dat de wederzijdsche verbintenissen der partijen niet behelst zijn in een gewoon kontrakt maar in een zoogenaamd toetredingskontrakt (contrat d'adhésion), t.t.z. in een kontrakt in hetwelk de wil van een der partijen werkelijk beheerscht wordt door den wil der andere partij die economisch sterker is: dat ter zake het kontrakt gesloten werd tusschen eene groote brouwerij eenerzijds, en tusschen gewone buitenmensen die op een afgelegen gehucht een kleine herberg uitbaten, anderzijds;

Dat het kontrakt zelve talrijke clausules inhoudt waarvan de eene normaal de aandacht van laatstgenoemden bijzonder moest gewekt hebben op het oogenblik der onderteekening, te weten deze welke betrekking hebben op de geldleening, de interesten en de wijze van terugbetaling, maar waarvan talrijke andere waartusschen deze die betrekking hebben op den duur der overeenkomst of strafbedingen de eene van 10.000 frank, de andere van 1000 frank enz. hunne aandacht minder moet ingenomen hebben; dat de houding van verweerders in die omstandigheden niet als onverschoonbaar voorkomt wanneer zij, na sedert verscheidene jaren kapitaal en interesten terugbetaald te hebben en het kontrakt nauwkeurig nageleefd te hebben zekeren dag, in strijd met de aangegane verbintenissen bieren bij derden begonnen af te nemen;

Dat zonder te besluiten, dat deze handelwijze voor geoorloofd dient aanzien, de Rechtbank nochtans van oordeel is dat aanlegger voor plicht had, wanneer hij de eerste tekortkomingen vaststelde vanwege verweerders hij deze moest attent maken op het feit en op de formeele verbintenissen die ze onderteekend hadden ten einde de zekerheid te hebben dat ze werkelijk van slechten wil waren en minstens «wetens» te kort bleven aan hunne verplichtingen, in een woord, dat zij in fout waren in den zin van het arrest van Verbreking van 9 Februari 1922;

Overwegende dat het feit van op brutale wijze zonder waarschuwing een geding in te spannen in gezegde omstandigheden als een waar misbruik van zijn recht in hoofde van aanlegger dient aanzien te worden, en tevens tegenstrijdig is met den regel voorzien in artikel 1135, Burg. Wetb. luidens denwelken de overeenkomsten niet alleen verplichten tot hetgeen daarbij uitgedrukt is maar tevens tot al de gevolgen die de billijkheid, het gebruik of de wet aan de overeenkomst volgens haren aard toekennen (Vergelijk: Kluyskens, Burg. Recht. De Verbintenissen n° 61-62 en 159, De Page, Droit Civil T. II-

549 en volg. Verbreking 9-7-'36. Pas. 345, Koophandelsrechtbank Brussel 31-5-1935, J. T. 559; 26-XI-1937. J. T. 26; Koophandelsrechtbank Sint Nikolaas, 24-3-36; Rechtskundig Weekblad, 494; Vrederecht Anderlecht, 21-1-37; Pand. Pér. 144-Rechtb. Brussel 1° Kamer 16-XI-1937, J. T. 654);

Overwegende te meer dat de besproken overeenkomst niet bepaalt dat iedere tekortkoming vanwege verweerders ipso facto deze partij verplicht, zonder in mora-stelling te betalen; dat het dan ook niet kan betwist worden dat aanlegger de verplichting had verweerders in mora te stellen alvorens tegenwoordig geding in te spannen. (Rép. Prat. V° Obligations 708 en volgende; De Page, Dr. Civ. T. III n° 77);

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, zetelende in handelszaken, de voorschriften van art. 2-30 tot 37 wet van 15 Juni 1935 nageleefd geweest zijnde. Alle verdere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende. De gehuwde echtgenoot Vangeel Louisa, als behoorlijk gemachtigd beschouwend door haar echtgenoot om in rechte te staan, verklaart den eisch noch ontvankelijk, noch gegrond.

Wijst aanlegger ervan af en veroordeelt hem tot de kosten.

107

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN (In Handelszaken)

3 December 1937.

Voorzitter: M. de Schaetzen.

Rechters: MM. Ulrix en Van Caenegem.

Pleiters: Mrs Driessen en Indekeu.

BEWIJS IN HANDELSZAKEN. — SLECHT GEHOUDEN BOEKHOUDING. — GEEN BEWIJSKRACHT.

De boekhouding van een handelaar kan niet dienen als bewijs indien zij blijk geeft van een afgeteekende wanorde.

Vanaken t/ Schrijvers.

Overwegende dat de eisch voor doel heeft betaling te bekomen eener som van 24.931,70 fr. voor levering en verkoop van waren, voor dewelke verweerder regelmatig facturen zou hebben ontvangen;

Overwegende dat verweerder bekend een heele reeks facturen te hebben ontvangen en deze allen produceert, behalve de facturen Nr 71 ten bedrage van 240,70 fr.; Nr 3681 ten bedrage van 146,85 fr.; Nr 3682 ten bedrage van 195,25 fr. en Nr 3683 ten bedrage van 125,30 fr., die hij niet zou ontvangen hebben;

Overwegende dat verweerder beweert al deze facturen te hebben betaald, ten bewijze waarvan aanlegger of iemand van zijn personeel ze zou hebben afgeteekend met «voldaan» of «vold» of «V» of «Rosa betaald» of ze zou hebben afgestempeld;

Overwegende dat aanlegger beweert dat deze stempel niet kan dienen voor «voldaan» en dat verweerder of iemand anders die facturen zelf zou hebben voldaan door er op te schrijven een der hierboven vermelde teekenen;

Overwegende dat van die bewering geen enkel bewijs kan worden bijgebracht ; dat immers de facturen waarvan het bedrag niet wordt teruggeëischt op dezelfde manier voor «voldaan» werden afgeteekend terwijl diezelfde manier van voldoen wordt aangetroffen op het dubbel dezer facturen dat steeds in handen van aanlegger bleef ;

Overwegende dat nochtans verschillende facturen door verweerder voorgelegd geen enkel dusdanig teeken dragen en namelijk :

Nr 2050 ten bedrage van	797,80 fr.
Nr 3677 ten bedrage van	332,50 fr.
Nr 3678 ten bedrage van	388,95 fr.
Nr 3679 ten bedrage van	308,95 fr.
Nr 3680 ten bedrage van	34,05 fr.
Nr 5248 ten bedrage van	542,00 fr.
Nr 10 in dato 3/4/34	55,30 fr.

en dus, op eerste zicht, nog zouden verschuldigd blijven ;

Overwegende dat nochtans de factuur 5248 ten bedrage van 542 fr. niet voor «voldaan» is geteekend, maar dat het dubbel ervan, in handen van aanlegger, wel voor «voldaan» is geteekend, en dat hij toch die som terugeischt ;

Overwegende dat meerdere bedragen van facturen niet overeenkomen met het dubbel ; dat aldus, rekening 5231 met «P» werd voldaan, en dat men, volgens het dubbel maar 273,30 fr. terugeischt, dat 5253 met «P» voldaan is voor een bedrag van 413,25 fr. en dat men maar 330,60 fr. terugeischt ;

Overwegende dat andere facturen zooals Nr 3652 geen teeken van «voldaan» dragen en dat men ze toch niet terugeischt ;

Overwegende dat dit alles op zulkdanige wanorde in de boekhouding van aanlegger wijst, dat deze niet kan dienen als bewijs tegen verweerder ; dat aanlegger dus niet voldoende bewijs om de gegrondheid van zijn schuldvordering te staven bijbrengt, dat zijn eisch dus moet worden afgewezen des te meer dat er ernstige en overeenstemmende vermoedens bestaan dat verweerder de facturen betaalde die hij bekend te hebben ontvangen ;

Om deze Redenen :

De Rechtbank,

Zetelend in handelszaken, alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzend, uitspraak doende in openbare zitting en tegensprekelijk ;

Verklaart aanleggers eisch ontvankelijk maar ongegrond ;

Wijst hem af en verwijst hem in de kosten des gedings.

108

VREDEGERECHT TE VILVOORDE

26 Augustus 1937.

Vrederechter : M. Vliebergh.

Pleiters : Mrs Lambin t/ Vincke.

VERZEKERING. — PREMIES. — NIET TIJDIG BETALEN. — IN MORA-STELLING.

Naar billijkheid en gebruik is het een plicht voor de verzekeringsmaatschappij wanneer de verzekerde

één of meer termijnen niet betaalde en de Maatschappij niet wenscht onmiddellijk te dagvaarden, de verwittiging of aanmaning tot betalen minstens eens per jaar, bij het vervallen van de volgende jaarlijkse termijn, te vernieuwen.

Cie l'A... t/ Touchant.

Aangezien aanlegster betaling vraagt van zes verzekeringspremies, vervallen op 17 Oogst 1934, 17 Februari 1935, 17 Oogst 1935, 17 Februari 1936, 17 Oogst 1936, 17 Februari 1937, zijnde te zamen de som van 881,40 fr. ;

Aangezien verweerder doet opmerken dat aanlegster aldus meerdere vervalldagen van premies heeft laten voorbijgaan, zonder eene poging tot betaling te bekomen ; dat deze houding aldus verweerder, de verzekerde in den waan brengt dat de polis vernietigd is, bijzonder als, zooals in dit geval, verweerder een opzeg heeft gegeven ;

Aangezien aanlegster doet opmerken dat deze opzeg ontijdig werd gedaan ; dat nochtans aanlegster door hare handelwijze bij verweerder het vermoeden heeft doen ontstaan als zou de opzeg eene vernietiging der polis voor gevolg gehad hebben ;

Aangezien verder dient aangestipt dat volgens de algemeene voorwaarden van de verzekeringspolis, de niet betaling der premies, de schorsing der verzekering voor gevolg heeft, zoodat men tot de slotsom komt, dat gedurende meer dan twee jaar de aanlegster geen enkel risico heeft gedragen en niettegenstaande toch haar recht tot betaling der premies zou bewaren ;

Aangezien de nalatigheid van aanlegster des te zwaarder is dat de premies te vorderen waren ten huize van verweerder ;

Aangezien het naar billijkheid en gebruik een plicht is voor de verzekeringsmaatschappij, wanneer de verzekerde een premie niet betaalt en de maatschappij niet wenscht onmiddellijk te dagvaarden, de verwittigingen of de aanmaningen ten minste eens bij het vervallen der volgende premie te vernieuwen ;

Dat bij het tekortkomen aan dezen plicht, de vraag tot betaling stuit op eene exceptie van niet-ervulling (zie : rechtbank Veurne, 7 Jan. 1937, Rechtsk Weekblad 1937, bl. 1140) ;

Aangezien slechts aanmaning bestaat voor de premie vervallen op 17 Augustus 1934.

Door deze redenen :

Gelet op art. 3, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935 rechtsprekende in laatsten aanleg en tegensprekelijk, verklaren den eisch gegrond voor het bedrag van 146,90 fr., zijnde de premie vervallen den 17 Augustus 1934; verklaren den eisch ongegrond voor het overige.

Veroordeelen verweerder tot betaling der som van 146,90 fr., met de rechterlijke intresten.

Veroordeelen verweerder tot een vierde en aanlegster tot drie vierden der onkosten, deze begroot in hun geheel op 35 fr.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BALIELEVEN

NEDERLANDSCHE ADVOCATEN-VEREENIGING

JAARLIJSCHE VERGADERING TE UTRECHT

Op Zaterdag, 3 December l.l., had te Utrecht de jaarlijksche vergadering plaats van de Nederlandsche Advocatenvereniging. Evenals vorige jaren, heeft het bestuur der Nederlandsche Advocatenvereniging de vriendelijke voorkomendheid gehad een afgevaardigde van het Verbond der Belgische Advocaten op de vergadering uit te noodigen, waar de geschreven prae adviezen in debat kwamen.

Onnoodig hier te herhalen hoe deze uitnoodiging door ons, op prijs wordt gesteld, omdat ze eene uitstekende gelegenheid biedt om de vriendschappelijke relaties tusschen de Nederlandsche en Belgische Balies nauwer aan te sluiten.

Mr. C. Van der Planken, uit Antwerpen, was aangeduid om het Verbond te Utrecht te vertegenwoordigen.

Het onderwerp der bespreking ging dit jaar over de herziening van het burgerlijk Procesrecht.

Belangwekkende praeadviezen werden nopens deze kwestie uitgebracht door Mevrouw Mr. L. Westerouen van Meeteren-François te 's Gravenhage (Advocaten Blad 1938 blz. 158) en door Mr. G. J. C. Schilthuis, te Rotterdam (Advocatenblad 1938, blz. 123).

De vergadering werd als naar gewoonte gehouden in een der ruime zalen van de Jaarbeurs. Zij werd bijgewoond door minstens 250 advocaten, behorend tot de verschillende balies van Nederland, en aangevoerd door hunne dekens.

De vergadering werd voorgezeten en de discussies op voortreffelijke wijze geleid, door Mr. Lyclama à Nyeholt, van Rotterdam, voorzitter van de Advocaten Vereeniging van Nederland.

De Heer Minister van Justitie, Zijne Exc. Mr. Goseling, woonde de middag-vergadering bij en hield er aan te verklaren, dat de Regeering met belangstelling de adviezen en de wenschen der vergadering inacht zou nemen.

In zijne openingsrede, van de heer Voorzitter gelegenheid om aan het adres van het Verbond der Belgische advocaten de meest hartelijke wenschen toe te sturen.

De praeadviseurs hadden voor taak gesteld te antwoorden op de door het bestuur gestelde vraag «welke bepalingen van rechtsvordering, wijziging noodig hebben ter voorkoming van onredelijke gevolgen».

De te debatteeren kwestie had bij onze Nederlandsche confraters groote belangstelling gewekt. Meerderen onder de aanwezigen brachten interessante bijdragen voor, om aan te toonen hoe in het moderne leven de rechtspleging andere wegen moet opgaan om sneller tot de beëindiging van het geschil te geraken. Wij vonden er duidelijke bewijzen van de bekommernis die vooral aan den voorgrond treedt bij de jongere Nederlandsche Confraters, om de disharmonie tusschen de formeele wet en het

rechtsgevoel te doen verdwijnen, en door een ingrijpende herziening van het geldend recht van burgerlijke rechtspleging tot «sneller», eenvoudiger, en goedkooper recht» te geraken.

Hoe diepgaand de hervormingen zijn die voorgesteld werden door sommige confraters, blijkt uit het feit dat Mr. P. H. M. Hoogenbergh, van Rotterdam, ter vergadering eene uitgebreide studie voorbracht handelende over *modern procesrecht*, en bevattende de schets van een nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging. (Uitgever: W. E. Tjeenk Willink-Zwolle).

Zoo ver gingen beslist de praeadviseurs niet. Deze hadden meer zin voor partieele herzieningen die, aan de gegevens der ondervinding, en der practijk, nuttig en mogelijk bleken, zonder al te ingrijpende wijzigingen te brengen aan het huidig procesrecht.

De hoogstaande discussies en levendige besprekingen werden als besluit aan de vergadering de hiernavermelde vraagpunten voorgelegd en ter stemming gelegd. De uitslag der stemming, wordt na de formule der vraag medegedeeld.

I. Is het wenschelijk de dagvaarding ter inleiding van het proces te vervangen door een verzoekschrift?

Beslissing: Neen.

II. Moet het geschrift, waarmede het proces wordt ingeleid (dagvaarding of verzoekschrift):

a) beteekend worden door een deurwaarder?

Beslissing: Ja.

b) bezorgd worden door de posterijen?

Beslissing: valt weg.

III. Behoort het instituut van verstek en aanhouding te vervallen?

Beslissing: Neen.

IV. Is het gewenscht het nemen van conclusies ter rolle te vervangen door indiening daarvan ter Griffie?

Beslissing: Neen.

V. Behoort het désaveu van een procureur beperkt te worden tot ontkenning van de opdracht zelf?

Beslissing: Ja.

VI. Behoort de weder-partij het recht te hebben een beslissing uit te lokken over:

a) het bestaan der opdracht zelf?

Beslissing: Neen.

b) de rechtsgeldigheid der opdracht?

Beslissing: Neen.

VII. a. Behooren de bepalingen van art. 134 B. Rv. te worden gehandhaafd?

Beslissing: Ja.

Zoo niet,

b. Behooren deze te worden vervangen door een regeling in den geest van de artikelen 181 en 182 van het ontwerp der Staatscommissie, 1920.

Beslissing: Vervalt.

VIII. Behoort het uitspreken van de in art. 92

B. Rv. bedoelde nietigheid, ook buiten het geval van art. 94 B. Rv. aan het oordeel van den Rechter te worden overgelaten?

Beslissing : Ja.

IX. Behoort in de Wet te worden bepaald dat de Rechter, een deel van de vordering onmiddellijk kan toewijzen?

a) wanneer een deel erkend is?

Beslissing : Ja.

b) wanneer dit onvoldoende weersproken is.

Beslissing : Neen.

Deze zeer geslaagde studiedag werd gesloten met een feestmaal, waar de allergrootste gezelligheid heerschte.

Mr. Van der Panken vond hier gelegenheid om een heildronk uit te brengen op de Nederlandsche Confraters, en om het bestuur van de Ned. Advocaat-Vereeniging te danken voor de uitnodiging gericht tot het Verbond der Belgische advocaten en de hartelijkheid waarmede dezès vertegenwoordiger werd bejegend.

WETGEVING

WET van 2 December 1938 waarbij toelating wordt verleend tot het oprichten van een economisch en sociaal instituut voor den middenstand (1).

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. De Koning kan een openbare en met rechtspersoonlijkheid bekleede instelling oprichten, onder de benaming « Economisch en sociaal instituut voor den middenstand ».

Art. 2. Zonder dat wordt te kort gedaan aan de beschikkingen van onderhavige wet, wordt het instituut beheerscht door een organiek reglement door den Koning uitgevaardigd.

Art. 3. Het instituut heeft tot opdracht op doorlopende wijze den economischen en sozialen toestand van den ambacht-, nijverheid- en handeldrijvenden middenstand te onderzoeken.

Te dien einde, verzamelt het de noodige algemeene documentatie en gaat het over tot alle nuttige speciale studiën en opzoekingen.

Art. 4. Het instituut maakt ieder jaar de begroting op van inkomsten en uitgaven voor het volgend jaar en onderwerpt deze aan de goedkeuring van den Minister die de administratie van het middenstandswezen in zijn bevoegdheidssfeer heeft.

De gewone middelen van het instituut zijn:

1° Een jaarlijksche bijdrage van den Staat;

2° Jaarlijksche vrijwillige bijdragen welke, onder meer kunnen verleend worden door beroepsverenigingen en particulieren.

De buitengewone middelen behelzen:

1° Schenkingen en legaten;

2° De gebeurlijke overschotten van de gewone inkomsten.

De bestemming van de buitengewone middelen wordt bepaald door den Minister, op de voordracht van den raad van beheer van het instituut.

Art. 5. Het instituut wordt beheerd door een raad van beheer bestaande uit tien leden benoemd door den Koning.

Onder hen worden er twee benoemd op dubbele lijsten van drie kandidaten voorgedragen door den hoogen

middenstandsraad; twee andere worden benoemd op dubbele lijsten van drie kandidaten voorgedragen door het bestendig bureel der kamers van ambachten en neringen.

De raad van beheer mag niet meer dan twee leden tellen die deel uitmaken van de Wetgevende Kamers, van de provincie- of gemeenteraden.

De Koning duidt den voorzitter van den raad van beheer aan onder dezès leden.

De duur van het mandaat der leden is vastgesteld op vier jaar; de mandaten worden, om de twee jaar, bij de helft vernieuwd; de volgorde der uittreding wordt, voor de eerste maal, bepaald bij loting.

Art. 6. Het instituut wordt bestuurd door een directeur benoemd door den Koning en wiens wedde door den Minister op voordracht van den raad van beheer wordt vastgesteld.

Er is onvereenigbaarheid tusschen het ambt van directeur en het ambt van lid der Wetgevende Kamers, van provincie- of gemeenteraadslid of van burgemeester en met elke functie in een handelsvennootschap of vennootschap onder handelsvorm.

De directeur vervult bij den raad van beheer de functies van verslaggever en is belast met de tenuitvoerlegging van dezès beslissingen.

Hij leidt de werkzaamheden van het instituut.

Art. 7. De raad van beheer arresteert telkenjare de rekeningen van het instituut. Deze rekeningen worden overgemaakt aan den Minister en, samen met de administratieve stukken, aan het toezicht van het Rekenhof onderworpen.

Art. 8. Een afgevaardigde der regeering, door den Koning benoemd, heeft het toezicht over de werkzaamheden van het instituut; hij neemt deel aan de beraadslagingen van den raad van beheer en heeft raadgevend de stem.

Art. 9. De raad van beheer laat telkenjare aan den Minister een algemeen verslag over de werkzaamheden van het instituut geworden.

Art. 10. De likwidatie van het instituut wordt door den Koning uitgesproken en geregeld.

Gegeven te Brussel, den 2 December 1938.

WETSONTWERP tot instelling van Tuchtraden van Beroep.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Overeenkomstig artikel 23 van het keizerlijk decreet van 14 December 1810, houdende regeling van de uitoefening van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie, is één der voornaamste bevoegdheden van de tuchtraden, zorg te dragen om de eer van de orde der advocaten te bewaren, de beginselen van rechtchapenheid en kieschheid, welke aan hun beroep ten grondslag liggen, te handhaven en, langs disciplinaire weg, de misdrijven en fouten te beteugelen of te doen bestraffen, onverminderd de vordering van de rechtbanken indien daartoe termen zijn.

Onder voorbehoud van de buitengewone gevallen, waarin de rechtbanken van eersten aanleg de functie van Tuchtraden waarnemen (art. 13 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836), wordt bedoelde disciplinaire macht in eersten aanleg opgedragen aan Raden welke uitsluitend uit advocaten bestaan.

In hooger beroep daarentegen wordt de advocaat steeds vóór een rechtscollège gedaagd dat uitsluitend uit magistraten bestaat. Bij artikel 29 van bovenvermeld decreet van 14 December 1810 en artikel 8 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836 wordt inderdaad uitsluitend aan het Hof van Beroep van het ge-

bied de bevoegdheid verleend om van de door de Raden van de Orde in tuchtzaken genomen beschikkingen kennis te nemen.

Sinds lang wordt een hervorming van deze organieke bepalingen door de balie in het vooruitzicht gesteld.

Sommigen hadden gewenscht dat de tucht, zoowel in hooger beroep als in eersten aanleg, uitsluitend aan uit advocaten bestaande Tuchtraden zou worden opgedragen.

De Regeering heeft zich met deze al te uiterste oplossing niet kunnen vereenigen.

Inderdaad, zooals in de inleiding tot het decreet van 1810 gezegd wordt, dient aan de hooge magistratuur het toezicht te worden overgelaten, dat haar natuurlijk moet toebehooren, over een beroep dat met haar in zulke nauwe betrekking staat.

Nochtans, ter bevordering van een zoo volmaakte mogelijke discipline, bleek het wenschelijk, voor de gedingen in beroep een werkdadige samenwerking tusschen de magistratuur en de balie te verzekeren.

Dit is het doel van de voornaamste hervorming vervat in het ontwerp van wet dat de Regeering de eer heeft U ter bespreking voor te leggen: de bevoegdheid der Hoven van Beroep te vervangen door deze van de Tuchtraden van Beroep, welke bij ieder Hof van Beroep worden ingesteld en bestaan uit den eerste-voorzitter van het Hof, de twee oudste raadsheeren volgens de orde der benoemingen, een advocaat bij het Hof en een advocaat van de Balie waartoe de gedagvaarde behoort.

De tegenwoordigheid van de leden van de balie in de Tuchtraden van Beroep, terwijl zij een waarborg is voor de waardigheid van de balie, kan niet anders dan de disciplinaire actie versterken, welke inzonderheid werd ingesteld met het oog op het handhaven van het moreel gezag van de Orde der Advocaten.

Wij voegen hieraan toe dat ten aanzien van de interpretatie van de soms zeer delicate regelen betreffende de beroepseer, de medewerking van voornamelijk leden der balie niet anders kan dan het gezag van de in hooger beroep gewezen beschikkingen kracht bijzetten.

Een andere niet minder belangrijke hervorming, welke trouwens uit de oprichting van de Tuchtraden van Beroep voortvloeit, is deze waarbij bepaald wordt dat het onderzoek en de debatten vóór bedoelde Raden met gesloten deuren geschieden.

De vervolgingen in tuchtzaken, welke vóór de Tuchtraden tegen de advocaten in eersten aanleg worden ingesteld, alsmede alle daarmede verband houdende akten van rechtspleging, zooals verschijning in persoon, verhoor van getuigen, verdediging, geschieden met gesloten deuren.

Onder de thans geldende bepalingen en bij ontstentenis van bijzondere regelen betreffende de rechtspleging in deze zaken vóór het Hof van Beroep, zijn de debatten openbaar. Dit is een door niets te verantwoorden tegenstrijdigheid, welke het ontwerp van wet doet verdwijnen.

De Raad der Orde beslist als een familierechtbank; geen strenge vorm wordt hem opgelegd. De rechtspleging met gesloten deuren is geboden om te voorkomen dat het bekendmaken van het vergrijp waaraan een advocaat zich heeft schuldig gemaakt, zou afbreuk doen aan de achtung welke het korps behoort te genieten. Ook om een andere reden is zij noodzakelijk: te beletten dat feiten, welke door het beroepsgeheim kunnen gedekt zijn, bekendgemaakt worden.

Commentaar is overbodig wat de overige bepalingen van het ontwerp betreft.

Het zal volstaan eraan te herinneren dat, zooals in alle tuchtzaken, de termijnen van beroep bij koninklijk besluit n° 261 van 24 Maart 1936 geregeld werden en op éénvormige wijze op vijftien dagen zijn vastgesteld.

Aan den anderen kant, door een uitdrukkelijken tekst, in paragraaf 1 van artikel 29 van het decreet van 1810 ingevoegd, wordt het recht van beroep in algemeenen zin aan den Procureur-Generaal toegekend.

Alhoewel het recht van beroep van den procureur-generaal, voortvloeiende uit de artikelen 8, 9 en 10 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836, niet meer wordt betwist (Cassatie 29 Januari 1934 — *Pasicrisie* 1934, I, 155), kwam het naar aanleiding van de herziening van de thans geldende teksten wenschelijk voor het principe er van in duidelijke termen vast te leggen, zooals dit gedaan wordt in artikel 15 van het koninklijk besluit van 31 December 1836 houdende regeling van de tucht bij de advocaten bij het Hof van Verbreking.

Het is niet overbodig er aan te herinneren dat de artikelen 9 en 10 van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836, aanduiden op welke wijze de door den Raad van de Orde in tuchtzaken genomen beschikkingen bij den Procureur-Generaal van het Hof van Beroep aanhangig kunnen worden gemaakt.

Bij artikel 9 wordt bepaald dat elke beslissing van den Tuchtraad houdende schorsing, uitsluiting of schrapping van de tabel der advocaten, binnen acht dagen na de uitspraak er van, door den Deken van de orde overgelegd wordt aan den Procureur-Generaal, die de tenuitvoerlegging er van verzekert, terwijl aan den anderen kant bij artikel 10 aan den Procureur-Generaal wordt toegelaten een herziening te vorderen van elke beslissing, waarbij de Tuchtraad den beklaagden advocaat zou hebben vrijgesproken.

De Minister van Justitie,
J. Pholien.

Leopold III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil!

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt:

Eerste artikel.

Artikel 29 van het decreet van 14 December 1810 wordt door de volgende bepalingen vervangen:

I. — De gecensureerde, berispte, geschorste of van de lijst geschrapte advocaat heeft het recht hooger beroep in te stellen.

De Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep heeft het recht hooger beroep in te stellen van elke door de Tuchtraden en de Rechtbanken van eersten aanleg, die de functie van bedoelde raden waarnemen, genomen beslissing, waarbij een tuchtmaatregel tegen een advocaat of zijn vrijspraak wordt uitgesproken.

II. — Bij ieder Hof van Beroep is een Tuchtraad van Beroep ingesteld, die kennis neemt van het hooger beroep tegen de voor dergelijke voorziening vatbare beschikkingen, gewezen door de Tuchtraden van het gebied van het Hof of door de Rechtbanken van eersten aanleg, die de functie van bedoelde raden waarnemen.

III. — De Tuchtraad van beroep bestaat uit den Eerste-Voorzitter van het Hof, uit de twee oudste Raadsheeren volgens de orde der benoemingen, een advocaat bij het Hof en een advocaat van de balie waartoe de gedagvaarde behoort, aangewezen overeenkomstig het voorlaatste lid van deze paragraaf. Wanneer de Eerste-Voorzitter of de Raadsheeren dienen te worden vervangen of ingeval van verhindering, worden zij vervangen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 201, 202 en 203, alinea 1, der wet van 18 Juni 1869.

De Tuchtraad houdt zitting bijgestaan door den

Procureur-Generaal of door den door hem gemachtigden magistraat van het parket van het Hof van beroep.

Binnen de eerste veertien dagen der maand Juli van elk jaar, maakt de Tuchtraad of de Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg, die de functie van bedoelden raad waarneemt, eene lijst op van ten minste drie en ten hoogste acht advocaten, gekozen onder de gewezen leden van den Raad der Orde, of, bij ontstentenis van deze, onder de leden van de Orde die sedert ten minste tien jaar op de tabel der advocaten zijn ingeschreven en geen deel uitmaken van den Raad der Orde. De op deze lijst voorkomende advocaten worden, in de volgorde van hun inschrijving, geroepen om deel uit te maken van den Raad van beroep.

De lijsten worden, binnen veertien dagen, door den deken van de Orde der Advocaten of door den Voorzitter der Rechtbank, naar gelang het geval, aan den Minister van Justitie, den Eerste-Voorzitter van het Hof van Beroep en den Procureur-Generaal overgelegd. Zij worden van kracht den 15n der maand September daaropvolgende.

IV. — Vóór de Tuchtraden van Beroep geschieden het onderzoek en de debatten met gesloten deuren. De beslissing wordt in openbare zitting uitgesproken.

V. — De beslissingen van den Tuchtraad van Beroep kunnen vóór het Hof van Verbreking gebracht worden binnen den bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 24 Maart 1936, n° 261, bepaalden termijn en in de vormen voorzien bij de wet van 25 Februari 1925 betreffende de rechtspleging in cassatie in burgerlijke zaken. De voorziening heeft schorsende kracht.

ART. 2.

Behoudens beroep vóór den Tuchtraad van Beroep van het gebied, wordt door den Tuchtraad uitspraak gedaan over alle klachten van partijen alsmede over de schriftelijke vorderingen van het Openbaar Ministerie.

ART. 3.

Het beroep van de beschikkingen uitgesproken ingevolge het koninklijk besluit van 20 October 1913 genomen ter voldoening aan de wet betreffende het voeren van den titel van advocaat wordt vóór den Tuchtraad van beroep van het gebied gebracht.

ART. 4.

De dag waarop deze wet in werking treedt zal bij koninklijk besluit worden bepaald.

ART. 5.

Overgangsbepalingen.

De zaken welke, vóór het in werking treden van deze wet, vóór en Hof van Beroep regelmatig werden ingeleid, zullen worden voortgezet vóór het Hof van Beroep waarbij zij aanhangig werden gemaakt.

Gegeven te Brussel, den 8 November 1938.

WETSONTWERP tot wijziging van de reeds bij de wet van 30 Mei 1931 gewijzigde wet van 14 Januari 1928 op de verlating van familie.

Verslag namens de Commissie voor de Justitie uitgebracht door den heer Carton de Wiart.

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Het misdrijf van verlating van familie bestaat slechts sedert tien jaar in onze strafwetgeving. Het werd er in opgenomen ten gevolge van een tweevoudig wetsvoorstel uitgaande van het parlementair initiatief, dat, op 5 Augustus 1925 (1), bij de Kamer der Volksvertegenwoordigers werd ingediend en dat de wet van 14 Juni 1928 geworden is. Dit misdrijf wordt voortaan voorzien

bij ons Strafwetboek waarin het werd opgenomen onder artikel 391bis van Titel VII «Misdaden en wanbedrijven tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid», in een nieuw hoofdstuk IX getiteld «Verlating van familie».

Volgens den tekst in 1928 aangenomen, werd op grond van dit artikel met gevangenzetting van acht dagen tot twee maanden en met een geldboete van vijftig tot vijfhonderd frank of met een van die straffen alleen gestraft, onverminderd, zoo daartoe termen zijn, de toepassing van strenger strafbepalingen, al wie, veroordeeld geweest zijnde, door een in kracht van gewijsde gegane uitspraak, om een jaargeld tot onderhoud uit te keeren aan zijn echtgenoot, aan zijn afstammelingen of aan zijn bloedverwanten in de opgaande linie, meer dan drie maanden in gebreke is gebleven de termijnen er van te kwijten. Een artikel 2, waarbij een procedure van voorafgaande verzoening wordt ingericht, bepaalde dat, wanneer een persoon die, in de voorwaarden voorzien, bij artikel één, onderhoudsmiddelen verschuldigd is, meer dan drie maanden in gebreke is gebleven de termijnen van het pensioen te kwijten, wordt hij door den vrederechter ontboden ten verzoeken van belanghebbenden of van het openbaar ministerie, en dit door middel van een aangeteekenden brief door den griffier geteekend en toegezonden met een bericht van ontvangst. De vrederechter neemt de verklaringen van partijen af en maakt daarvan een proces-verbaal op, dat hij aan den Procureur des Konings overdraagt.

Deze hervorming, welke kan bijdragen tot versterking van het gezin, grondslag van elke stevige en gezonde sociale inrichting, beantwoordde aan een werkelijke behoefte. Weldra bleek dan ook bij de toepassing, dat de draagwijdte er van moest verruimd worden. Om deze reden, werd in een wetsvoorstel, ditmaal ingediend bij den Senaat, op 16 April 1930 (2), verruiming van het door de wet bestreken gebied gevraagd, door de bestraffing uit te breiden tot de niet-uitvoering van de verplichtingen voorzien bij de artikelen 205, paragraaf 2, 206, 301, 340b en 340c. Dit voorstel werd gewijzigd en is de wet van 30 Mei 1931 geworden. Het misdrijf van verlating werd voortaan uitgebreid tot de verplichtingen die worden voorzien bij de artikelen 206, 301 en 340b van het Strafwetboek. Tengevolge van deze tweede wet van 30 Mei 1931, werd artikel 391bis van het Strafwetboek gewijzigd in dezer voege :

« Wordt gestraft met gevangenzetting van acht dagen tot twee maanden en met een geldboete van vijftig tot vijfhonderd frank of met slechts een dezer straffen, onverminderd, zoo daartoe termen zijn, de toepassing van meer strenge strafbepalingen, al wie, veroordeeld geweest zijnde door eene in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak om een jaargeld tot onderhoud uit te keeren aan zijn echtgenoot, aan zijn afstammelingen of aan zijne bloedverwanten in de opgaande linie, meer dan drie maand in gebreke is gebleven de termijnen er van te kwijten. Wordt met dezelfde straffen bestraft, de niet naleving in de voorwaarden bij de voorgaande alinea voorzien, van de verplichtingen bedoeld bij de artikelen 206, 301 en 340b van het Burgerlijk Wetboek (3). Wanneer een persoon, die, in de voorwaarden voorzien bij artikel één onderhoudsmiddelen verschuldigd is, meer dan drie maanden in gebreke is gebleven de termijnen van het pensioen te kwijten, wordt hij door den vrederechter ontboden ten verzoeken van belanghebbenden of van het openbaar ministerie, en dit door middel van een aangeteekenden brief door den griffier geteekend en toegezonden met een bericht van ontvangst. De vrederechter neemt de verklaringen van partijen af en maakt daarvan een proces-verbaal op, dat hij aan den Procureur des Konings overdraagt. »

Thans wordt de kwestie voor de derde maal op het getouw gezet. Inderdaad, in een wetsontwerp, op 22 Juni 1938, door den Minister van Justitie bij den Senaat ingediend, worden verschillende wijzigingen aan de bestaande wetgeving voorgesteld.

In de Memorie van Toelichting, van dit ontwerp, worden de volgende bezwaren geuit tegen de bepalingen van artikel 391bis van het Strafwetboek.

« 1° het tijdperk van vrijwillige tekortkoming — loopende over drie maanden — waarbij de schuldenaar van een jaargeld tot onderhoud in gebreke komt, begint pas te loopen na het verstrijken van den termijn van verbreking, dat wil zeggen op het oogenblik dat de burgerlijke veroordeeling voor geen verhaal meer vatbaar is. De strafvordering kan dus pas na zeven maanden, volgende op het verzoek om uitkeering tot onderhoud, tusschenbeide komen — en in de minst ingewikkelde gevallen — waarin de schuldeischer alle middelen van hooger beroep voor de burgerlijke rechtbank niet heeft uitgeput ;

» 2° de schoonvaders en schoonmoeders vallen niet onder toepassing van de strafwet, terwijl de schoonzons en schoondochters getroffen worden ;

» 3° de wet voorziet het geval niet, waarin de vrederechter een echtgenoot machtigt sommige kapitalen of inkomsten van den anderen echtgenoot te ontvangen ».

De Commissie voor de Justitie van den Senaat, namens welke de heer Van Remoortel verslag uitbracht, stelde voor den termijn binnen welken de toepassing van de strafwet wordt geschorst, nog te bekorten, door dezen termijn van drie maanden op twee maanden te brengen.

Zij stelde verder voor artikel 349 van het Burgerlijk Wetboek op te nemen onder de verplichtingen waarvan de niet-uitvoering bestraffing tot gevolg kan hebben. Dit artikel 349 van het Burgerlijk Wetboek voorziet de verplichting tot onderhoud tusschen aangenomen en aannemende personen (4). Zij stelde, ten slotte, voor het 4° en de laatste alinea van het wetsontwerp den volgende tekst voor :

« Dezelfde straffen zijn van toepassing op den echtgenoot die zich vrijwillig, gedurende meer dan twee maanden, onttrekt aan de gevolgen van de machtiging door den rechter gegeven krachtens artikel 214b van het Burgerlijk Wetboek, nadat deze machtiging opgehouden heeft vatbaar te zijn voor hooger beroep of verzet (4) ».

Na behandeling, in den Senaat, werd deze laatste tekst in den volgende vorm aangenomen : « Dezelfde straffen zijn van toepassing op den echtgenoot die vrijwillig, aan de uitwerking van de krachtens artikel 214b van het Burgerlijk Wetboek door den rechter verleende machtiging de door die machtiging voorziene inkomsten, schuldvorderingen of opbrengsten van den arbeid geheel of gedeeltelijk onttrekt, en wel nadat tegen die machtiging geen verzet op beroep meer openstaat. »

Ofschoon haar den tekst dezer bepaling niet onberispelijk leek, stelt uw Commissie U voor het wetsontwerp bij te treden, dat door den Senaat in zijn vergadering van 20 Juli 1938 éénparig werd goedgekeurd.

Daar, voor het oogenblik, bij den Senaat een hervorming aanhangig is, die reeds door de Kamer werd aangenomen en waarbij de aanneming van minderjarigen toegelaten is, zal de uitbreiding tot de aannemende personen en aangenomen kinderen, zoodra de nieuwe wet op de aanneming in werking is getreden, ongetwijfeld een practisch nut opleveren, wat thans nog niet het geval is.

Tijdens de behandeling in den Senaat, werd er op gewezen dat derden vaak den wederspannigen schul-

denaar behulpzaam zijn om zich aan de gevolgen van de burgerlijke beslissing te onttrekken. Zoo kan een werkgever of een vennoot, met de medeplichtigheid van den schuldenaar, deze voor onvermogen doen doorgaan. Het lijkt geen twijfel dat derden die zich opzettelijk tot dergelijke middelen leenen, kunnen gestraft worden als mededaders of als medeplichtigen. Inderdaad, de artikelen 66 en 67 van het Strafwetboek, evenals artikel 71, maken deel uit van de algemeene regelen ter zake van misdrijven en de beteugeling. Zijn dus toepasselijk op de misdrijven voorzien bij artikel 391bis van het Strafwetboek.

Een lid van de Commissie stelde, bij wijze van amendement, voor dat al wie, krachtens een rechterlijke beslissing, recht heeft op een uitkeering tot onderhoud, die niet meer vatbaar is voor beroep noch verzet, zich tot den openbaren onderstand zal mogen wenden, zoodra de schuldenaar vrijwillig een maand lang in gebreke bleef de termijnen er van te kwijten. De Commissie was van oordeel dat dergelijk amendement de perken te buiten ging van het huidige ontwerp, dat een bepaling van strafrechtelijken aard is. Het gaat, in dit amendement, eigenlijk over een hervorming, die eventueel zou kunnen worden vastgeknoot aan onze wetten op den openbaren onderstand.

Uw Commissie keurde eenparig het ontwerp goed,, zoodals het ons door den Senaat wordt overgemaakt, en zij heeft de eer U de aanneming er van voor te stellen.

(1) Wetsvoorstel van den heer Jennissen. Wetsvoorstel van den heer Carton de Wiart. (Kamer der Volksvertegenwoordigers. Buitengewone zitting van 1925, nrs 127 en 132.)

(2) Wetsvoorstel van den heer Pierlot. Senaat. Gewoon zittingsjaar 1930-1931, nr 135).

(3) Deze artikelen luiden :

Art. 206. — Schoonzons en schoondochters zijn eveneens en in dezelfde omstandigheden onderhoud verschuldigd aan hun schoonvader en schoonmoeder ; doch die verplichting houdt op : 1° wanneer de schoonmoeder een tweede huwelijk aangaat ; 2° wanneer diegene van de echtgenooten die de aanverwantschap veroorzaakte en de kinderen geboren uit zijn huwelijk met den anderen echtgenoot, overleden zijn.

Art. 301. — Indien de echtgenooten elkander geen enkel voordeel verleend hadden, of indien de bedongen voordeelen niet voldoende bleken om het levensonderhoud van den echtgenoot die de echtscheiding bekomen heeft, te verzekeren, kan hem de rechtbank, uit de goederen van den anderen echtgenoot, een uitkeering tot onderhoud toekennen, die het derde gedeelte van de inkomsten, van dien anderen echtgenoot niet mag te boven gaan. Deze uitkeering kan ingetrokken worden ingeval zij niet verder noodzakelijk mocht zijn.

Art. 340b. — Het onecht kind kan van hem, die, gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting, in gemeenschap heeft geleefd met zijn moeder, vorderen een jaarlijksch pensioen voor zijn onderhoud en zijne opvoeding, totdat het den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt.

Het bewijs van deze gemeenschap kan enkel voortvloeien uit een van de volgende omstandigheden :

1° Uit de erkenning daarvan in akten of geschriften afkomstig van den verweerder ;

2° uit den geregelden en algemeen bekenden aard daarvan ;

3° Uit den aanslag op de eerbaarheid, zonder geweld bedreven op den persoon van een meisje beneden den leeftijd van 16 jaar ;

4° Uit de verleiding van de moeder door huwelijksbelofte, bedrieglijke handelingen of misbruik van gezag.

(4) Art. 349. — De natuurlijke verplichting die blijft voortbestaan tusschen het aangenomen kind en zijn vader en moeder, om elkander in de bij de bepaalde gevallen onderhoud te verschaffen, zal geacht worden eveneens te bestaan tusschen den aannemenden persoon en het aangenomen kind onderling.

(5) Art. 214b. — Elke echtgenoot draagt bij in de behoeften van het huishouden volgens zijn vermogen en zijn staat.

Voldoet een der echtgenooten niet aan deze verplichting, dan kan de andere echtgenoot, onverminderd de rechten van derden, zich door den vrederechter van de laatste echtelijke woonplaats machtiging laten verleenen om, bij uitsluiting van den eerstbedoelden echtgenoot, de inkomsten, de schuldvorderingen en de opbrengsten van diens arbeid in ontvangst te nemen, in de voorwaarden en tot beloop van een bedrag, door den vrederechter te bepalen.